

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta Suomen karhukannan hoitosuunnitelmaksi

Khall 20.05.2025 § 151
300/11.01.00.03/2025

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana, puh. 044 7255222

Luonnos Suomen karhukannan päivitetyksi hoitosuunnitelmaksi on valmistunut. Päivityksessä on keskitytty erityisesti kannanhoitoalueiden määrittämiseen ja kannanhoidollista metsästystä koskevan luvun täsmentämiseen.

Karhukanta on kasvanut Suomessa noin 25 vuodessa noin 800 yksilöstä 2200 yksilöön. Samaan aikaan karhukantaa on metsästetty kannanhoidollisin poikkeusluvvin edellisvuoteen saakka. Viime vuonna kannanhoidollinen metsästys kuitenkin estyi tiukentuneen luontodirektiivin tulkinnan vuoksi.

Suomen karhukanta esitetään jaettavaksi viiteen kannanhoitoalueeseen nykyisen kahden sijaan. Poronhoitoalueen ulkopuolelle tulisi itäinen, keskinen, läntinen ja eteläinen alue. Kannanhoitoaluejako poronhoitoalueen ulkopuolella perustuu erityisesti karhukannan esiintymiseen Suomessa eli karhukannan runsauteen ja tiheyteen eri alueilla.

Kannanhoidollisten toimenpiteiden kohdentamista alueellisten tarpeiden mukaan tuetaan ottamalla huomioon tunnistettujen alueiden erityispiirteet. Myös kannanhoidollisen metsästyksen päämäärät voidaan määritellä entistä selvemmin, kun ne asetetaan kannanhoitoalueittain.

Käyttöön otettaisiin karhukannan suotuisaa suojelutasoa kuvaava viitearvo. Hoitosuunnitelmassa esitetään karhukannan populaatiokokoa kuvaava viitearvo, jolla karhun suotuisa suojelutaso olisi turvattu pitkällä aikavälillä.

Maa- ja metsätalousministeriö määrittää hoitosuunnitelmaluonnoksessa Suomen karhukannan suotuisan suojelutason viitearvoksi 1400 yksilöä. Viitearvo on määritetty komission 17 artiklan tulkintaohjeen mukaisesti niin sanotulla vertailuperusteisella tavalla. Siinä lajin nykyistä kannan kokoa ja levinneisyysaluetta verrataan aiempaan suotuisaan ajanjaksoon sekä direktiivin voimaantulopäivään.

Suomen karhukanta on arvioitu olleen jokaisella direktiivin raportointikaudella suotuisalla suojelutasolla. Viitearvolla tuetaan osaltaan karhukannan hoitoa niin, ettei karhukanta missään olosuhteissa laske alle suotuisan suojelutason. Karhukannan suotuisan suojelutason viitearvo ei kuitenkaan kuvaa konkreettista tavoitetasoa, mikä karhukannan tulisi olla tai mihin kanta tulisi laskea.

Metsästystä suunnitellaan aluksi vain itäiselle alueelle

Kannanhoidollista metsästystä suunnitellaan tässä vaiheessa vain itäiselle alueelle, jossa Suomen suurimpia karhutihentymiä hallittaisiin ja vähennettäisiin niiden aiheuttamia sosiaalisia ongelmia. Keskiselle alueelle metsästystä voitaisiin harkita tarvittaessa.

Hoitosuunnitelmassa on useita eri toimenpiteitä metsästyksen lisäksi. Ne liittyvät esimerkiksi karhukannan seurantaan, petoyhdyshenkilöverkoston kehittämiseen, monilajiseen kannanhoitoon, neuvontaan, viestintään ja vahinkojen ennaltaehkäisyn tukemiseen. Näitä toimia toteutetaan kaikille alueilla tarvittaessa.

Luonnos päivitettyksi karhukannan hoitosuunnitelmaksi on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriön johdolla alkuvuoden 2025 aikana yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa ja Luonnonvarakeskuksen tukemana.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon em. pyyntöön:

Kuhmon kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta karhukannan päivitettyksi hoitosuunnitelmaksi. Karhu on tärkeä osa Kuhmon luonnon monimuotoisuutta, mutta samalla sen merkitys alueen asukkaille, turvallisuudelle ja elinkeinoille on huomattava. Erityisesti karhujen aiheuttamat lähikontaktit asuinalueilla ovat lisääntyneet huolestuttavasti: karhuja on nähty toistuvasti ihmisten pihossa, mikä lisää asukkaiden turvattomuutta ja vaatii aktiivisia hallintakeinoja.

Kuhmossa karhukannan hallittu hoito on olennaista myös metsästysperinteen ja siihen liittyvän elinkeinotoiminnan kannalta. Karhujahti on ollut Kuhmossa tärkeä osa paikalliskulttuuria ja sillä on merkittävä taloudellinen vaikutus. Karhujahtia ei ole ollut Kuhmossa vuosikausiin. Onkin keskeistä, että suunnitelmassa turvataan edellytykset karhukannan kannanhoidolliselle metsästykselle alueilla, joilla kanta on tiheä ja aiheuttaa sosiaalisia tai turvallisuuteen liittyviä ongelmia.

Kuhmon kaupunki pitää kannatettavana, että karhukanta jaetaan viiteen kannanhoitoalueeseen. Tällainen aluejako mahdollistaa paremmin alueellisten erityispiirteiden huomioimisen sekä toimenpiteiden kohdentamisen paikallisiin tarpeisiin. Itäinen alue, johon Kuhmo kuuluu, on erityisen karhuvaltainen ja siten perustellusti mukana ensimmäisenä kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelussa. Tähän Kuhmon kaupunki suhtautuu myönteisesti.

Kuhmon kaupungin näkemyksen mukaan:

- Kannanhoidollinen metsästys itäisellä alueella tulee aloittaa suunnitellusti, ja sen laajuuden tulee perustua paikalliseen karhutiheyteen ja havaittuihin ongelmiin.
- Karhukannan suotuisan suojelutason viitearvo 1400 yksilöä on hyväksyttävissä,

kunhan se ei estä riittävää alueellista säätelyä niillä alueilla, joissa kanta on huomattavasti tiheämpi.

- Vahinkojen ennaltaehkäisyä ja viranomaisyhteistyötä tulee edelleen vahvistaa, erityisesti tilanteissa, joissa karhut hakeutuvat ihmisasutuksen läheisyyteen.

Yhteenvetona Kuhmon kaupunki kannattaa hoitosuunnitelman päivittämistä ja pitää sitä tärkeänä askeleena karhukannan hallitussa ja vastuullisessa hoidossa. Samalla toivomme, että paikallisten tarpeiden huomioon ottaminen jatkuu suunnitelman toimeenpanossa.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.